gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	11 mei 2021
Registratiekenmerk	:	1072387
Gemeentebladnr.	:	2021/49 (versie 2 incl. amendement)
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	I.M.H. Tuin-Olijve
Bereikbaar onder	:	045-5278448 inge.tuin@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1072387
Portefeuillehouder	:	S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	22 juni 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Begroting 2022 GGD Zuid Limburg

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)
a. Aanleiding
De GGD Zuid Limburg (hierna aangeduid met GGD ZL) is een gemeenschappelijke regeling ingesteld door de gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.
De GGD ZL kent vier programma's: GGD, Jeugdgezondheidszorg (hierna aangeduid als JGZ), Acute Zorg (begroting GHOR maakt deel uit van de begroting Veiligheidsregio) en Veilig Thuis. De taken van de GGD staan beschreven in het dienstverleningspakket en hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid, de Wet ambulancezorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning. een nadere toelichting op de inhoud van de vier programma's leest u in de begroting 2022, die als bijlage is toegevoegd.
De ambitie van het regionale gezondheidsbeleid 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' is de leidraad voor het beleid van de GGD ZL in de periode 2020-2023.
Zoals gebruikelijk heeft het dagelijks bestuur van de GGD ZL de Zuid-Limburgse gemeenteraden uitgenodigd om hun zienswijzen ten aanzien van de begroting 2022 kenbaar te maken. Dit kan tot uiterlijk 1 juli a.s. Vervolgens zal het dagelijks bestuur de begroting 2022 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de GGD ZL voorleggen. Daar worden de gemeentelijke zienswijzen in meegenomen.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
De lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid worden behartigd en de gezondheidsachterstanden in Zuid Limburg worden kleiner ten opzichte van de rest van Nederland.
Wat betekent dit voor de burger?
De gezondheidzorg voor de burger van Brunssum is goed geregeld.
De groep kinderen in Zuid-Limburg waar het goed mee gaat wordt groter.
De gezondheidsachterstanden ten opzichte van de rest van Nederland worden ingelopen.
En er vindt minder geweld plaats in onafhankelijkheidsrelaties, kinderen leven veiliger en gezonder

b. Kaders
- Wet publieke gezondheid (Wpg)

- Wet maatschappelijke ontwikkeling
- Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr)

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

- Begroting 2021 GGD Zuid-Limburg :Verseon 980640

2. traject tot dusverre

Deelname aan het ambtelijk overleg GGD ZL, maandelijks
Deelname aan de vergadering van het Algemeen bestuur, 2 maandelijks
Webinar Jeugdgezondheidszorg 2 en 4 maart voor college-en raadsleden.
Collegevergadering 11 mei 2021
Presidium: 18 mei 2021
Commissie Buza: 1 juni 2021
Raad: 22 juni 2021

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W

De gemeenteraad te adviseren een zienswijze te geven ten aanzien van de voorgestelde begroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal):

- Het regionale gezondheidsbeleid 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid'

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja, Samen voor elkaar

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen:

De GGD stelt jaarlijks een zo realistisch mogelijke begroting op met daarin de baten en lasten voor het komend kalenderjaar. De algemene uitgangspunten bij de GGD voor de begroting zijn in de Gemeenschappelijke Regeling of besluiten van het Algemeen Bestuur vastgelegd.
Uitgangspunten JGZ:
Voor de jaren 2020 en 2021 was de begroting van de JGZ gebaseerd op de voormalige vier jeugdgezondheidsorganisaties (per 1 januari 2020 gingen deze organisaties op in 1 JGZ voor heel Zuid-Limburg onder de gemeenschappelijke regeling GGD).
Vanaf 2022 is sprake van 1 nieuwe JGZ begroting op basis van de bestuurlijke opdracht vanuit de stuurgroep JGZ en de door het algemeen bestuur vastgestelde documenten 'JGZ in Zuid-Limburg: een belangrijke investering voor de toekomst' en 'JGZ Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag'.
In onderstaand overzicht een opsomming van de bijdragen die van de gemeente Brunssum worden gevraagd en de dekking van deze kosten op basis van de huidige meerjarige gemeentebegroting.
1e begrotingswijziging 2021 wegens doorwerking index 2020 in 2021:
Jaarrekening 2020:
Voor 2020 is geen incidentele bijdrage nodig wegens verrekening van het positief saldo Veilig Thuis ad. € 371.000 en GGD ad. € 423.000 met het negatief saldo € 993.000, waarmee nog een restsaldo ad. € -199.000 ten laste van de Algemene Reserve JGZ blijft met een nog te bepalen bestemming bij de begroting 2023.

dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil bij te ramen via 2e Berap 2021
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 23.372	710001/443302	€ 23.137	€ 235
Kennis en Innovatie	€ 109.002	710001/443302	€ 107.903	€ 1.099
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 167.795	710001/443302	€ 166.103	€ 1.692
Toezicht Wmo	€ 5.270	710001/443302	€ 5.217	€ 53
Totaal GGD	**€ 305.439**		**€ 302.360**	**€ 3.079**
Veilig Thuis	€ 325.825	681001/443820	€ 323.300	€ 2.525
Totaal Veilig Thuis	**€ 325.825**		**€ 323.300**	**€ 2.525**
JGZ 0-4 jr.	€ 422.093	710001/443820	€ 408.198	€ 13.895
JGZ 5-18 jr.	€ 257.013	710001/443302	€ 269.239	€ -12.226
Rijksvaccinatie programma	€ 43.392	710001/443820	€ 41.878	€ 1.514

Totaal JGZ	**€ 722.498**		**€ 719.315**	**€ 3.183**
Totaal GGD 2021	**€1.353.762**		**€1.344.975**	**€ 8.787**

Begroting 2022:
dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil bij te ramen via 2e Berap 2021
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 23.458	710001/443302	€ 23.137	€ 321
Kennis en Innovatie	€ 120.114	710001/443302	€ 107.903	€ 12.211
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 168.405	710001/443302	€ 166.103	€ 2.302
Toezicht Wmo	€ 5.289	710001/443302	€ 5.217	€ 72
Totaal GGD	**€ 317.266**		**€ 302.360**	**€ 14.906**
Veilig Thuis	€ 327.344	681001/443820	€ 327.833	€ -489
Totaal Veilig Thuis	**€ 327.344**		**€ 327.833**	**€ -489**
JGZ 0-4 jr.	€ 422.093	710001/443820	€ 408.198	€ 13.895
JGZ 5-18 jr.	€ 257.013	710001/443302	€ 265.363	€ -8.350
Ingroei herverdeel effect JGZ	€ 3.591	710001/443820		€ 3.591
Index JGZ 2022	€ 9.433	710001/443820		€ 9.433
Prenataal huisbezoek	€ 12.036	710001/443820		€ 12.036
Incidenteel 2022	€ 23.293	710001/443302		€ 23.293
Professionalisering JGZ	€ 26.089	710001/443302		€ 26.089
Trendbreuk	€ 26.205	710001/443820		€ 26.205
Rijksvaccinatie programma	€ 43.392	710001/443820	€ 42.261	€ 1.131
Totaal JGZ	**€ 823.145**		**€ 715.822**	**€ 107.323**
Totaal GGD 2021	**€1.467.755**		**€1.346.015**	**€ 121.740**

De hierboven vermelde begroting 2022 GGD ZL is, naast doorwerking index 2021/2022, inclusief een extra verhoging van € 94.337 binnen JGZ. Voor de prenatale huisbezoeken ontvangt de gemeente via de mei/decembercirculaire een compensatie van het rijk van ± € 10.000. Vanuit het budget voor diverse projecten Volksgezondheid (710005/443820) wordt €20.000, -- vrijgemaakt. Het overblijvend saldo zal via de 2e Bestuursrapportage ten laste van de algemene middelen worden bijgeraamd.
De toename van de kosten houden verband met:
Programma GGD: De doorwerking jaarlijkse indexeringen 2020 t/m 2022 en programmabureau trendbreuk;
Programma JGZ: Autonome ontwikkelingen: index 2022 en invoering prenataal huisbezoek;
Ontwikkeling gericht op eigentijdse professionele JGZ;
Trendbreukprogramma: Voorzorg en Stevig Ouderschap.
Op 3 juli 2019 besloten de zestien gemeenten in Zuid-Limburg unaniem voor het samenvoegen van de vier organisaties voor jeugdgezondheidszorg (JGZ) in Zuid-Limburg. De gemeenten spraken hiermee de wens uit dat elk kind, ongeacht in welke Zuid-Limburgse gemeente het opgroeit, recht heeft op een gedegen basisniveau van zorg en ondersteuning van de JGZ. Ook hebben gemeenten de ambitie uitgesproken om de groep kinderen in Zuid-Limburg waar het goed mee gaat groter te maken.
De nieuwe organisatie Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg bestaat inmiddels ruim één jaar. Veel gemeenteraden hebben bij de samenvoeging van de JGZ-organisaties de verwachting uitgesproken dat de JGZ als gevolg van deze fusie niet duurder zou worden. Als gevolg van de samenvoeging van de JGZ-organisaties kunnen zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig aanzienlijke efficiencyvoordelen worden behaald. In totaliteit is - bij gelijkblijvende dienstverlening op het niveau van 2019 - een voordeel van € 500.000 haalbaar.
Naast de autonome ontwikkelingen (indexering en de nieuwe wettelijke taak op het gebied van prenatale huisbezoeken) wordt voor 2022 een additionele bijdrage gevraagd als impuls voor de eigentijdse JGZ-organisatie en de borging van Voorzorg en Stevig Ouderschap.

Voor de ontwikkeling van de eigentijdse professionele JGZ, denkend aan de structurele kwaliteitsontwikkeling, de zorginhoudelijke transformatie en de nieuwe werkwijze wettelijk basispakket wordt incidenteel € 500.000, -- en structureel €560.000, -- gevraagd voor 2022. (totaal €1.060.000, --)
Voor de gemeente Brunssum betekent dit: structureel € 26.089, -- en incidenteel € 23.293, --.
COVID-19
De GGD gaat ervan uit dat de impact van COVID-19 ook in 2022 nog omvangrijk zal zijn. Gedacht kan worden aan de afbouw van de COVID-organisatie, onderzoeken en analyses die invloed hebben op de positie van de GGD, maar ook inzet op de nazorg van de COVID-patiënten en het effect van vaccinaties op de inwoners. In dit verband is van belang, dat alle kosten die de GGD in verband met COVID-19 maakt bij het ministerie van VWS worden gedeclareerd. Deze komen dus niet voor rekening van de gemeenten.

c. Argumenten en overwegingen:
De kerntaak van de GGD is beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Met speciale aandacht naar mensen in een kwetsbare situatie. De GGD investeert in het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jonge en oudere burgers die ondersteuning nodig hebben.
De begroting:
Voor de periode 2020-2023 hebben gemeenten de beleidsagenda bepaald. De regionale gezondheidsnota: 'Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' en het meerjarenperspectief 2020-2023 van de GGD Zuid Limburg zijn hierbij de leidende documenten. Dit is verder uitgewerkt in de trendbreukaanpak.
d. Opties en keuze
De gemeenteraad wordt gevraagd een zienswijze af te geven. De raad heeft de keuze uit drie mogelijkheden, namelijk het geven van een positieve zienswijze, het geven van géén zienswijze en het geven van een negatieve zienswijze.
De raad wordt voorgesteld te kiezen uit de drie onderstaande opties, eventueel aangevuld met door de raad geformuleerde zienswijzen.
a. positieve zienswijze:
- De gemeenteraad stemt in met de in de begroting GGD ZL opgenomen koers. Deze komt overeen met en ligt in het verlengde van de ambities van de Zuid-Limburgse gemeenten voor de gezondheid van hun inwoners;
- De gemeenteraad onderschrijft ten aanzien van het programma één JGZ de ambitie om de groep gezonde kinderen in Zuid Limburg groter te laten zijn dan die nu is ondanks de financiële consequenties die dat met zich meebrengt;
- De gemeenteraad ziet in dat bij een fusie altijd kosten ontstaan en ondersteunt de wijze waarop de GGD ZL het harmonisatie-traject vormt geeft;
- De gemeenteraad onderschrijft de noodzaak tot moderniseren van de JGZ om een toekomstig bestendige organisatie te zijn, zodat het een belangrijke partner in de Trendbreuk is en daarmee de gezondheidsachterstand in Zuid Limburg ten opzichte van de rest van Nederland helpt in te lopen;
- De gemeenteraad vraagt aandacht voor een reële fasering en opbouw en kritische inschatting en beheersing van kosten.

b. geen zienswijze:
De gemeenteraad geeft de GGD ZL te kennen af te zien van het geven van een zienswijze op de begroting 2022 GGD ZL.
c. een negatieve zienswijze:
- De gemeenteraad onderschrijft de doelstelling en ambitie van de JGZ, maar is van mening dat de structurele kosten niet verantwoord zijn daar de JGZ als onderdeel gezien moet worden als een geheel van achterstandbestrijding en er te weinig afstemming plaatsvindt met het voorliggende veld.
- De structurele kosten voor de ontwikkeling van de eigentijdse professionele JGZ, denkend aan de structurele kwaliteitsontwikkeling, de zorginhoudelijke transformatie en de nieuwe werkwijze wettelijk basispakket worden onvoldoende in beeld gebracht.

De onderbouwing voor de positieve zienswijze:
1. De in het regionaal gezondheidsbeleid opgenomen beleidsuitgangspunten vormen de basis voor de wijze waarop de GGD te werk gaat bij het inlopen van de gezondheidsachterstand van Zuid-Limburg ten opzichte van de rest van Nederland.
2. Met de tot het programma "GGD" behorende dienstverlening draagt de GGD dag en nacht bij aan de bescherming en bevordering van de gezondheid van onze inwoners.
3. Met de bestuurlijke opdracht vanuit de stuurgroep JGZ en de door het algemeen bestuur vastgestelde documenten 'JGZ in Zuid-Limburg: een belangrijke investering voor de toekomst' en 'JGZ in Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag' is bewust gekozen voor de doorontwikkeling naar een JGZ van de toekomst (zie de bijlagen).
4. Bestuurlijk is de keuze gemaakt om (via een meerjarig traject) toe te werken naar:
   a. een nieuwe en professionele eigentijdse JGZ-organisatie.

b. partner in de uitvoering van interventies gericht op de trendbreuk en vermindering van jeugdzorg
c. een efficiënte en toekomstgerichte organisatie

5. Deze JGZ van de toekomst rechtvaardigt een extra financiële bijdrage voor het programma "JGZ"
6. De regiovisie 'Geweld in Afhankelijkheid (GIA) Zuid-Limburg 2019-2022' is de basis voor de begroting van het programma Veilig Thuis.

De onderbouwing voor een negatieve zienswijze:

1. Eén JGZ: In 2019 besloten de zestien gemeenten in Zuid-Limburg de vier organisaties voor JGZ samen te voegen. Daarbij werd onder andere uitgegaan van te behalen voordeel uit efficiency. In de voorliggende begroting wordt rekening gehouden met toenemende kosten voor de JGZ. Hieraan mag niet de conclusie worden verbonden, dat de samenvoeging tot 1 JGZ géén efficiency oplevert. Het dienstverleningspakket blijft namelijk niet gelijk. De extra kosten hebben te maken met de doorontwikkeling naar een JGZ van de toekomst. Efficiency treedt niet meteen op. De JGZ maakt een ontwikkeling door. De verwachting is dat in 2023 een voordeel van € 300.000,-- wordt behaald. Vanaf 2025 structureel € 500.000,--.

2. JGZ, meerjarig traject: De ontwikkeling die is gericht op een JGZ van de toekomst kent een meerjarig traject. De opgave is inhoudelijk en financieel van een dusdanige omvang, dat een fasering nodig is gedurende de jaren 2022 t/m 2025 met incidentele en structurele kosten. In de begroting 2022 is de eerste stap opgenomen. Over de vervolgstappen zullen steeds opnieuw besluiten moeten worden genomen via de jaarlijkse begrotingscyclus. Met het vaststellen van de begroting 2022 wordt géén besluit genomen voor de budgetten voor de jaren erna. Zie het bestuurlijk document "JGZ in Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag", paragraaf 7.2 voor een totaaloverzicht. (als bijlage toegevoegd)
3.Trendbreuk: Voor de trendbreuk is een groot aantal partijen nodig. De GGD is één van die partijen. Een groot deel van de trendbreuk interventies hebben raakvlakken met de JGZ. In de begroting 2022 heeft de GGD in het programma 'jeugdgezondheidszorg' haar kosten opgenomen voor de uitvoering van de interventies 'Voorzorg en stevig ouderschap' (Kansrijke start). Het aandeel gemeente Brunssum is € 26.205, --
De kosten van de GGD voor de uitvoering van de interventie van 'Nu Niet Zwanger' zijn in het programma 'GGD' opgenomen bij de afdeling Seksuele gezondheid, Infectieziekten en Milieu (SIM). De bekostiging is vooralsnog vanuit een subsidie van de provincie Limburg toegekend aan de GGD. De gemeenten hoeven daar in 2022 nog niet aan mee te betalen. Een subsidievoorwaarde van de provincie is dat de gemeenten vanaf 2023 wel meebetalen aan de bekostiging van het programma. De subsidie stopt in 2024.
In 2021 wordt duidelijk op welke wijze 'Nu Niet Zwanger' binnen de afdeling SIM wordt geïntegreerd en wat de impact hiervan is op de begroting van de GGD in de komende jaren.
De totale kosten van het programmabureau Trendbreuk zijn in de begroting 2022 opgenomen. Hier hoeven de gemeenten dus geen aparte bijdrage meer voor te begroten.
Naast bovenstaande onderdelen levert de GGD ook nog diverse andere bijdragen aan de trendbreuk die vanuit de reguliere begroting c.q. vanuit projectgelden worden gedaan. Hierbij moet worden gedacht aan JOGG en Gezonde Basisschool voor de Toekomst.
Interventies waar de GGD in het kader van Trendbreuk een bijdrage aan kan leveren, die (nog) niet in de begroting zijn opgenomen, zijn de ketenaanpak overgewicht, de uitrol van M@ZL, de knooppunten Kansrijke start, centering pregnacy en centering parenting. Zonder nadere afspraken over inhoud en financiering kan de GGD hier in 2022 geen bijdrage aan leveren. Bij het eventueel implementeren van deze interventies heeft gevolgen voor de begroting van dat jaar.
De trendbreuk zet daarmee in op veel aanbod maar weinig samenhang. Een trendbreuk kan namelijk alleen slagen als je integraal werkt aan armoede, werk, inkomen, leefomgeving en gezondheid. Niet als je slechts één onderdeel vult met programma's.

4. Bijlagen
- begroting 2022 GGD Zuid Limburg: Verseon 1066038
- jaaroverzicht 2020 GGD Zuid Limburg: Verseon 1071449
- het bestuurlijk document "JGZ in Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag": Verseon 1072881
- financiële paragrafen: Verseon 1072877
- Inwonerbijdrage gemeenten verhoging begroting JGZ 2022: Verseon 1072889
- berekening inwonersbijdrage 2022 programma GGD ZL: Verseon 1072886
- berekening inwonersbijdrage 2022 programma Veilig Thuis: Verseon 1072887

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/49 (versie 2 incl. amendement)
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1072387

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/49;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11 mei 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling;

Besluit:
~~Als zienswijze kenbaar te maken dat de gemeente Brunssum instemt met de begroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg.~~

Waarbij het besluit als volgt geamendeerd is:

In Brunssum veel waardering bestaat voor de werkzaamheden die de GGD ZL verricht.

De volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2022 GGD Zuid Limburg en daarbij de volgende opmerkingen plaatst:

- De gemeenteraad onderschrijft de doelstelling en ambitie van de JGZ, maar is van mening dat de structurele kosten niet verantwoord zijn daar de JGZ als onderdeel gezien moet worden als een geheel van achterstandbestrijding en er te weinig afstemming plaatsvindt met het voorliggende veld.
- De structurele kosten voor de ontwikkeling van de eigentijdse professionele JGZ, denkend aan de structurele kwaliteitsontwikkeling, de zorginhoudelijke transformatie en de nieuwe werkwijze wettelijk basispakket worden onvoldoende in beeld gebracht."
- GGD kritisch naar zichzelf moet kijken wat betreft:
  Haar eigen overheadkosten
  Het werk maken van een Integrale aanpak, dus niet enkel op haar eigen werkgebied (gezondheid), maar ook moet denken aan zaken zoals armoedebestrijding, begeleiding naar werk en de leefomgeving.
  Het in kaart brengen van de overlap in diensten

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 JUNI 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier